

"תערוכה או מסיבה חברתית" / הארץ / 30.4.64 / תע' יחיד / בית סוקולוב / תל-אביב

רענן לוריא, המוכר לציבור הרחב מכתבותיו הצבאיות ומהקריקטורות פרי עטו המופיעות בכמה עיתונים, מופיע הפעם בתערוכת ציורי שמן. רובם פורטרטים של אישים במדינה ומיעוטם תיאורי דוממים.

אילו ניתן לאמוד את ערכה האמנותי של תערוכת ציור לפי מעמדם של נושאי הנאומים והאורחים הנכבדים והנכבדים ביותר בטקס פתיחת התערוכה, היתה תערוכתו של רענן לוריא התערוכה המעולה ביותר בארץ באלפיים השנים האחרונות. בין פותחי התערוכה ונושאי דברי הפתיחה אפשר היה למצוא את ראש הממשלה ושר הביטחון, ראשון למקבלי פרס ישראל לאמנות פלסטית - ואולי החשוב במפלטי הדרך לאמנות מודרנית בישראל - יוסף זריצקי, ובין האורחים אפשר היה למצוא את הרמטכ"ל רב-אלוף רבין, עיתונאים, סופרים ורבים משמנה וסולתה של החברה הישראלית.

ציון שמות האורחים ונושאי הנאומים לא בא לשם אירוניה - הרי העניין רציני מדי. שכן אין לשכוח שכאשר אישיות רמת מעלה כראש הממשלה בכבודו ובעצמו פותח תערוכת אמנות, משמש הדבר מעין הכרה ממלכתית בערכה האמנותי. כאשר אמן דגול כזריצקי ועורך ספרותי ואמנותי כנהור נושאים נאומי פתיחה, הלא זו כאלו הכרה מקצועית ואמנותית מצידם.

על המוצגים עצמם יש לומר אך מעט - הם גרועים. בחלקם - והדבר בולט בציורי הדומם במיוחד - מצויים המוצגים ממש בתחום הקיטש. אין גם בשום פנים להאשים את הצייר עצמו. הוא עשה לפי מיטב יכולתו ומושגיו, ואין זו אשמתו אם לא הבין שחשיבותם של אמני פורטרט כדומייה, גויא או רמברנדט טמונה בדרך העיצוב ולא בעצם התיאור - גם אם הוא חושף את פנימיותו של האדם המשמש נושא. אין גם לבוא בטענות אל הצייר, שגייס לטקס הפתיחה את מיטב קשריו החברתיים והעיתונאים. כל מי שעורך תערוכה מעוניין שיבואו אליה אישים חשובים וקהל רב - דבר זה טבעי לחלוטין. מה שאינו טבעי, היא נכונותם של אישים דגולים לשמש פטרונים לתערוכה מסוג זה.

327

אם אחרי עשרות שנים של השתדלות מצד אמנים ומבקרים אמנותיים לטפח את טעמו של הקהל ולפתח בו לפחות ניצנים של תרבות פלסטית, התוצאה היא - מופע חברתי בתערוכת רענן לוריא, הרי יש להניח שכל עמלם היה אך לריק.